

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

2 Ekim 2018 tarihinde, Washington Post yazarı Cemal Kaşıkçı, nişanlısıyla evlenebilmek için gerekli evrakları almak amacıyla Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu'na giderek içeri girmiş ancak kendisinden bir daha haber alınamamıştır. Suudi gazetecinin Başkonsolosluk'ta vahşi bir şekilde öldürüldüğü yapılan inceleme ve araştırmalarla ortaya çıkmıştır.

Olayın ardından, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 117 sayfalık bir iddianame hazırlanmış, sanıkların önemli bir kısmının "tasarlayarak ve canavarca hisle eziyet çekterek kasten öldürmeye azmettirme" suçundan ayrı ayrı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılması talep edilmiştir.

Ancak Cemal Kaşıkçı'nın, İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yürütülen, 26 sanıklı davasında, 31 Mart 2022 tarihinde yapılan duruşmada savcı yargılamanın durmasını ve dosyanın Suudi Arabistan'a devrini talep etmiş, mahkeme heyeti tarafından da dosyanın devri ile ilgili olarak Adalet Bakanlığı'ndan görüş istenmesine karar verilmiştir. 7 Nisan 2022 tarihinde yapılan son duruşmada, Adalet Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, tarafından mahkemeye "Kovuşturma kapsamında yargılanan sanıklar hakkında iade talebinde bulunulmasına rağmen, mezkur talebe Suudi Arabistan makamlarınca olumsuz yanıt verilmiş olması nedeniyle 6706 sayılı Kanun'un 24. maddesinde yer alan şartların mevcut olduğu değerlendirilmekte olup, bu itibarla kovuşturmanın Suudi Arabistan adli makamlarına devri Bakanlığımızca da uygun görülmüştür." şeklinde olumlu görüş bildirilmiş, mahkeme heyeti de bu görüş üzerine, dosyanın Suudi Arabistan'a devredilmesine karar vermiştir.

Olayla ilgili olarak Suudi Arabistan'da yürütülen yargılama ise 2020 yılında tamamlanmış ve Cemal Kaşıkçı'nın çocuklarının katilleri affetmesi üzerine, idam cezasına çarptırılan 5 zanlının cezası 20 yıl hapse çevrilmiş, 3 zanlı ise 7 ile 10 yıl arasında hapis cezalarına çarptırılmıştır.

Öncelikle; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Egemenlik" başlıklı 6'ncı maddesinde ; "Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır. Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz" denilmiş, "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddede ise "Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır" düzenlemesi getirilmiştir. Anayasa'daki bu açık

düzenleme gereği, yapılan yargılama sonucu verilen her kararda "Türk milleti adına" yazılır ve egemenlik hakkı, Türk milleti adına, Türk Mahkemeleri tarafından korunur.

Anayasa'daki bu düzenlemeye paralel olarak Türk Ceza Kanunu'nun 8'inci maddesinde de: "Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk Kanunları uygulanır. Türkiye Cumhuriyeti topraklarında işlenen suçlarla ilgili yargılama yetkisi -suçlu ve/veya mağdur yabancı olsa dahi- Türk mahkemelerine aittir" denilmek suretiyle, Türk mahkemelerinin yetki alanı tanımlanmıştır.

Dolayısıyla Cemal Kaşıkçı cinayeti ile ilgili olarak Türk mahkemelerinin yetkili olduğu tartışmaya yer vermeyecek şekilde açıktır.

Bunun yanında konuyla ilgili olarak gündeme gelen 1963 tarihli Viyana Konsolosluk İlişkileri Hakkında Sözleşmesi'nde, konsolosluk binaları ile ilgili olarak düzenlenen ayrıcalık ve dokunulmazlıkların, sadece görevlerin yerine getirilmesi amacıyla tanındığı, bir insanın vahşice öldürülmesinin söz konusu olduğu bir olayda bu ayrıcalık ve dokunulmazlıkların geçerli olamayacağı, alanında uzman hukukçular tarafından ifade edilmiştir.

Söz konusu olay Türkiye'nin egemenliği ve güvenilirliğiyle doğrudan ilgili bir konudur. Ulusal mevzuatta, Türk mahkemelerinin yetkisi açık bir şekilde tanımlanmışken, Adalet Bakanlığı'nın Cemal Kaşıkçı dosyasının, Suudi Arabistan'a devredilmesi yönünde olumlu görüş bildirmesi ve mahkemenin de dosyanın devredilmesine karar vermesi, hukuken kabul edilebilir bir durum değildir. Türkiye'de işlenen bir suç ile ilgili yargılama yetkisinin başka bir ülkeye devredilmesi, egemenlik hakkının açıkça ihlal edilmesi anlamına gelmektedir. Üstelik Cemal Kaşıkçı davasında yapılan bu yanlış, başka yanlışların da önünü açabilir ve başka davalarda da aynı şekilde karar verilerek, davalar başka ülkelere devredilip, Türkiye'nin egemenlik hakkı ihlal edilebilir.

Türk mahkemelerinin konuyla ilgili yetkisi bu kadar açıkken, İstanbul 11.Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dosyanın Suudi Arabistan'a devredilmesine karar vermesi, kararın hukuki değil siyasi bir karar olduğu şüphesini kuvvetlendirmektedir.

Şöyle ki; Cemal Kaşıkçı cinayeti ile ilgili olarak, geçmişte, özellikle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Türkiye'de yargılama yapılması gerektiğine dair çok keskin açıklamalar yapılmıştır.

Cemal Kaşıkçı cinayetinden 3 hafta sonra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ak Parti'nin TBMM'deki grup toplantısında; *"Unutulmamalıdır ki bu cinayet Türkiye toprakları içinde gerçekleşti. Kimse bu meselenin kapatılacağını aklından dahi geçirmesin"* demiştir.

Yine, Cemal Kaşıkçı davasına ilişkin İstanbul'da gerçekleştirilen Parlamentolararası Kudüs Platformu İkinci Konferansı'nda Recep Tayyip Erdoğan *"Kaşıkçı konsoloslukta alçakça şehit edildi. Kaşıkçı cinayetinde Suudi Arabistan bizden belgeleri almak istedi. Belgeleri dinletiriz ama vermeyiz, bir de bunları yok mu edeceksiniz. Ses kaydında üst düzey asker açıkça 'Ben kesmeyi iyi bilirim' diyor. Bunlar dünyayı enayi zannediyor, insanları enayi zannediyor. Bu millet enayi değil, hesabı sormasını bilir"* ifadelerini kullanmıştır.

Yani Cemal Kaşıkçı olayının meydana geldiği tarihten itibaren bizzat Cumhurbaşkanı tarafından cinayetin Türkiye’de çözülmesi gerektiğine dair açıklamalar kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Ancak bu keskin açıklamaların ardından aniden dosyanın Suudi Arabistan’a gönderilmesine karar verilmesi, kamuoyunda bu kararın başka amaçlarla alınmış olabileceği şüphesini doğurmuştur.

Nitekim 10 Mayıs 2021’de Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun ikili ilişkileri geliştirmek için Riyad’a gitmesinin ardından Şubat 2022 tarihinde de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yaptığı açıklamada; *‘Biz Suudi Arabistan’la da olumlu diyalogumuzu sürdürüyoruz. Önümüzdeki dönemde somut adımlarla ilerleme arzusundayız. Suudi Arabistan’la bu süreci olumlu istikamette geliştirelim istiyoruz’* demiştir.

Bu gelişmelerden sonra 31 Mart 2022 tarihinde savcı tarafından, Cemal Kaşıkçı dosyasının Suudi Arabistan’a devredilmesi talep edilmiş, İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından Adalet Bakanlığı’ndan görüş sorulmasına karar verilmiş, Adalet Bakanlığı’nın da “dosyanın devredilmesine olumlu görüş” vermesi ile Cemal Kaşıkçı dosyasının siyasi bir kararla Suudi Arabistan’a devredilmesine karar verilmiştir. Basına yansıyan haberlerde Cemal Kaşıkçı dosyasının devri ile Suudi Arabistan ile hem siyasi hem de ekonomik olarak pazarlıklar yapıldığı ifade edilmektedir.

Cemal Kaşıkçı davasının hukuka aykırı olarak Suudi Arabistan’a devredilmesi üzerine, Uluslararası Af Örgütü Genel Sekreteri tarafından Türkiye, *“Türkiye’nin bu korkunç cinayette adaletin sağlanmasına ve bu davanın asla siyasi hesaplara ve çıkarlara kurban gitmeyeceğine yönelik kararlılığına ne oldu?”* sözleri ile sert bir şekilde eleştirilmiştir. New York merkezli İnsan Hakları İzleme Örgütü tarafından yapılan açıklamada ise *“Kaşıkçı davasının Suudi Arabistan’da adil bir şekilde görülmesi şansı sıfıra yakın”* şeklinde açıklama yapılmıştır.

Cemal Kaşıkçı dosyasının Suudi Arabistan’a devredilmesi kararı, Türkiye’nin egemenlik hakkının ihlal edildiği, Türk yargısının bağımsızlığının ağır bir şekilde yara aldığı, Türkiye’nin uluslararası alanda itibarının zedelendiği, Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik darboğaz nedeniyle egemenlik hakkı ihlali dahil olmak üzere her konuda pazarlık yapabilecek kadar zor durumda olduğunu açıkça göstermiştir.

Bu çerçevede;

1) Cemal Kaşıkçı dosyasının Suudi Arabistan’a devredilmesinin nedeni nedir?

2) İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi’nin Bakanlığınızdan, Cemal Kaşıkçı dosyasının devredilmesine ilişkin istediği görüşün “olumlu” olmasının nedeni nedir?

3) Cemal Kaşıkçı olayının olduğu 2018 yılından bugüne kadar mahkeme heyeti tarafından hiç gündeme alınmamış olan “dosyanın gönderilmesi” konusu, hangi koşulların değişmesi nedeniyle gündeme alınmıştır?

4) Cemal Kaşıkçı cinayetinin işlendiği 2018 yılında, özellikle Ak Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ve yetkililer tarafından, yargılamanın Türkiye’de yapılması gerektiğine dair çok sert açıklamalar yapıldıktan sonra aradan geçen 4 yılda,

ne değişmiştir de, dosyanın Suudi Arabistan'a devredilmesine Bakanlığınızca onay ve karar verilmiştir?

5)Uluslararası alanda ölkemizin itibarını sarsacak bu kararın alınması için mahkemelere Cumhurbaşkanlığınca herhangi bir talimat verilmiş midir?

6)Cemal Kaşıkçı dosyasının iadesi karşılığında Suudi Arabistan ile swapp anlaşması veya kredi anlaşması mı yapılmıştır?

7)Cemal Kaşıkçı dosyasının Suudi Arabistan'a gönderilmesinin gerçek nedeni, giderek derinleşen ekonomik krizi aşmak için ölkemizin swap vs. gibi dış kaynak ihtiyacını Suudi Arabistan'dan karşılamak için midir?

8)Davanın görölmesinin açıkça ölkemizin yargı yetkisinde olmasına rağmen, Cemal Kaşıkçı dosyasının Suudi Arabistan'a gönderilmesi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik hakkı ihlal edilmemekte midir?

9) Adalet Bakanı olarak ölkemizin egemenlik hakkının Anayasanın 6.ve 9. maddelerine göre ihlal edilmesine müsaade etmenizın sebebi nedir?

10) Bu tür işlemler yargımıza olan güveni zedelememekte midir?